



# Ekologické informačné stratégie

Nový prístup k pojmovému modelovaniu

Jela Steinerová  
KKIV FiFUK Bratislava

[steinerova@fphil.uniba.sk](mailto:steinerova@fphil.uniba.sk)

<http://www.fphil.uniba.sk>



# Štruktúra - obsah

- Trendy vyhľadávania
- Informačné stratégie
  - Kontexty
    - Kolaborácia
    - Sémantika
      - Príklady: pojmové mapy z výskumu
      - Príklady: učebnica Informačné stratégie
- Informačná ekológia
  - Ekologické informačné stratégie
- Model ekologických informačných stratégií
  - Príklady: mapa tém záverečných prác
  - Príklady: dátový model Europeana
- Nový prístup k pojmovému modelovaniu
- Záver – využitie, smery výskumov

# Trendy vyhľadávania

- Integrácia funkcií
- Profesionálne a laické vyhľadávanie
  - Kolaborácia(sociálne tagovanie)
  - Kontexty: pojmové štruktúry
  - Kontexty: informačné správanie,
- Web 2.0 a ďalšie (sémantický web)
- Vyhľadávanie 2.0
  - *Sociálne vyhľadávanie*
  - *Sémantické vyhľadávanie*

# Informačné stratégie

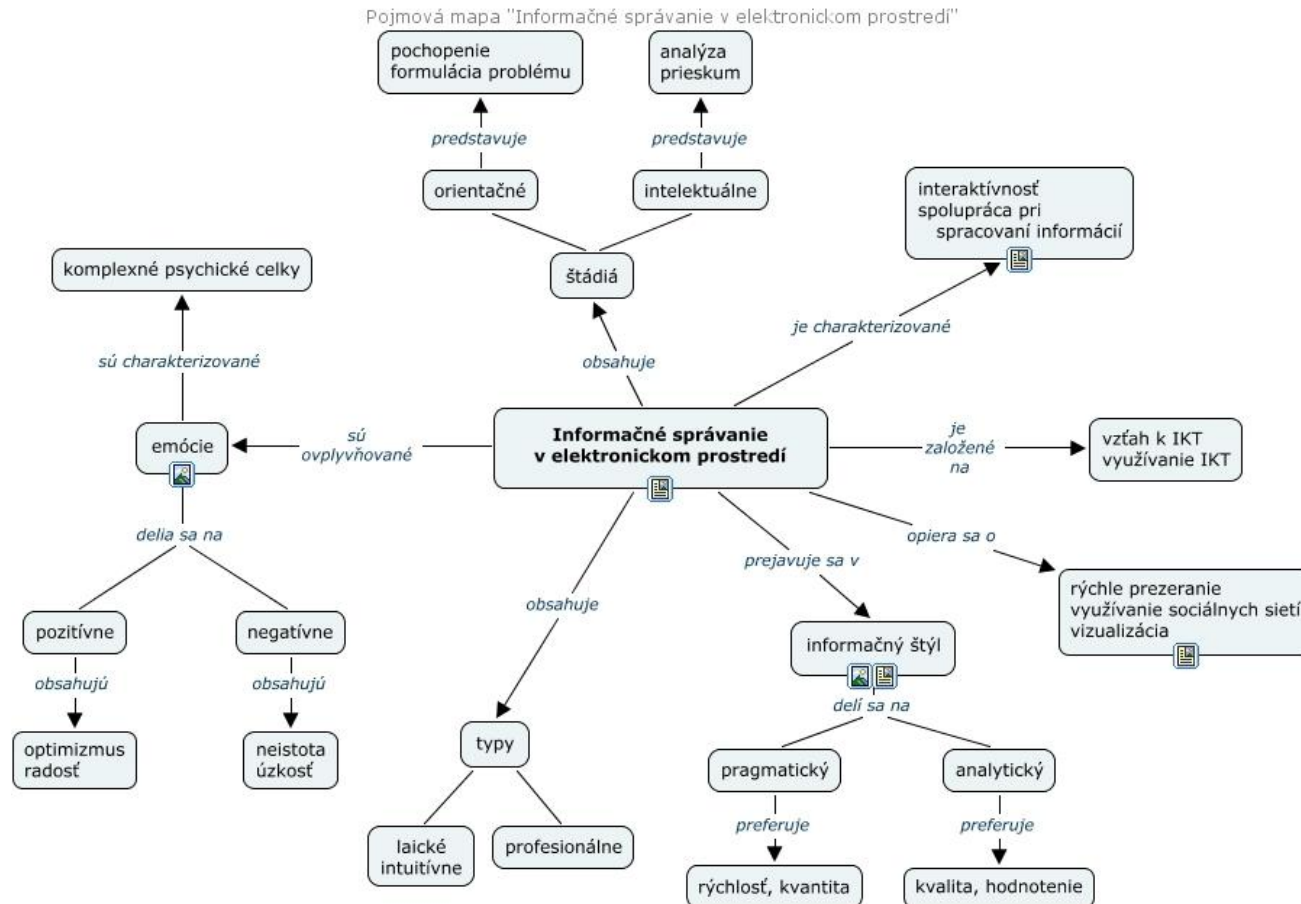
- *Prístup k informačným zdrojom, riešenie informačných problémov*
- *elektronické prostredie:*
  - *Interaktívnosť*
  - *Relevancia 2.0*
    - *Vizualizácia, nelineárnosť*
    - *Viac kritérií, kolaboratívne filtrovanie*
  - *Informačná podpora vedy a vzdelávania (veda 2.0)*

# Kontexty informačných stratégií

○ *Udalosti, objekty, situácie, faktory*  
(*kultúrne, sociálne, systémové*)

- 1. Kontexty informačného správania:  
kolaboratívne vyhľadávanie*
- 2. Sémantické kontexty: sémantické  
(kontextové) vyhľadávanie*

# Kontext kolaborácie: výskum informačného správania – pojmová mapa



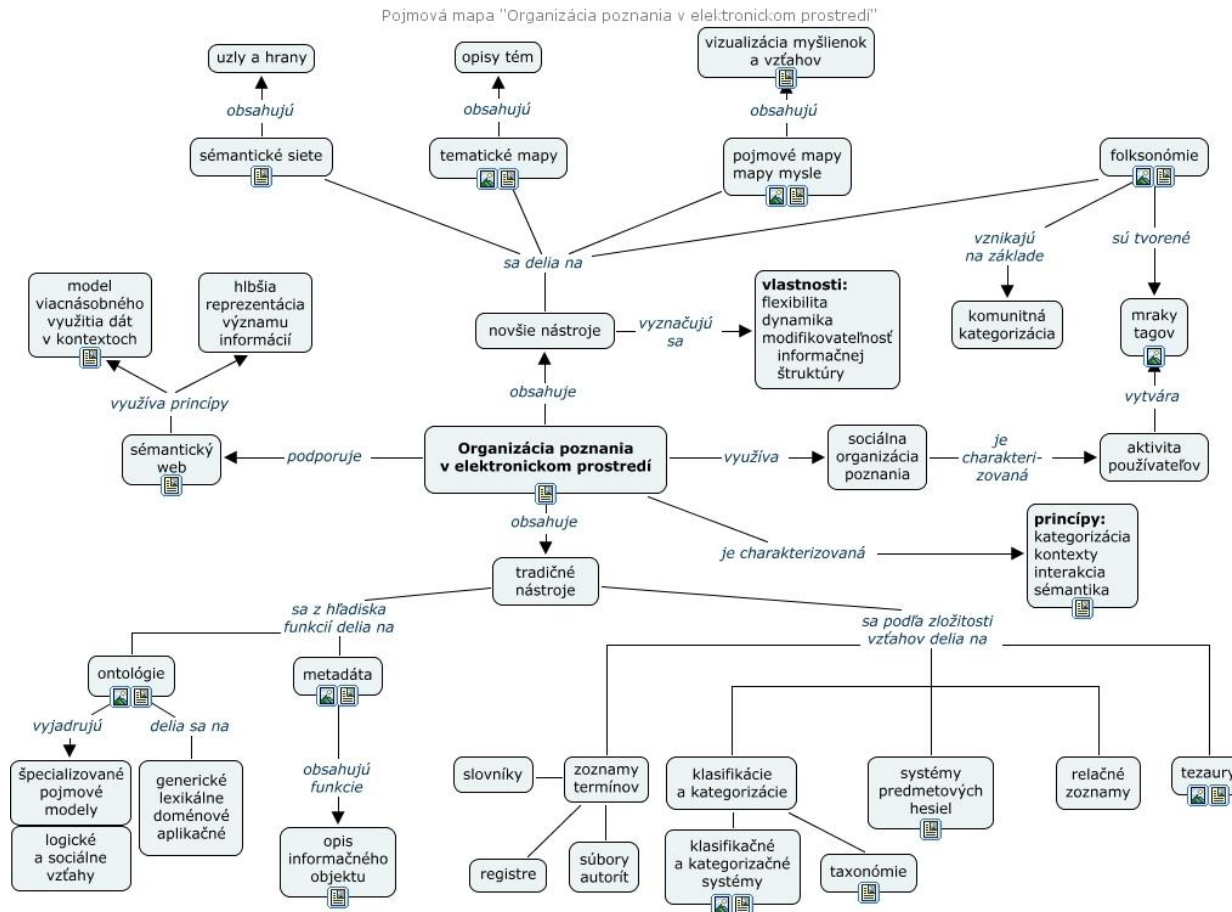
© 2010 Jela Steinerová, Mirka Grešková, Jana Ilavská, Irena Lányiová

# Kontext sémantický



- Sémantické reprezentácie, sémantické vzťahy
- Sémantické siete
- Pojmové modelovanie
- Kategorizácia a klasifikácia
- Vizualizácia
  - Mapy pojmov, myšlienkové mapy

# Sémantický kontext: pojmová mapa



© 2010 Jela Steinerová, Mírka Grešková, Jana Ilavská, Irena Lányiová



# Príklady – učebnica Informačné stratégie

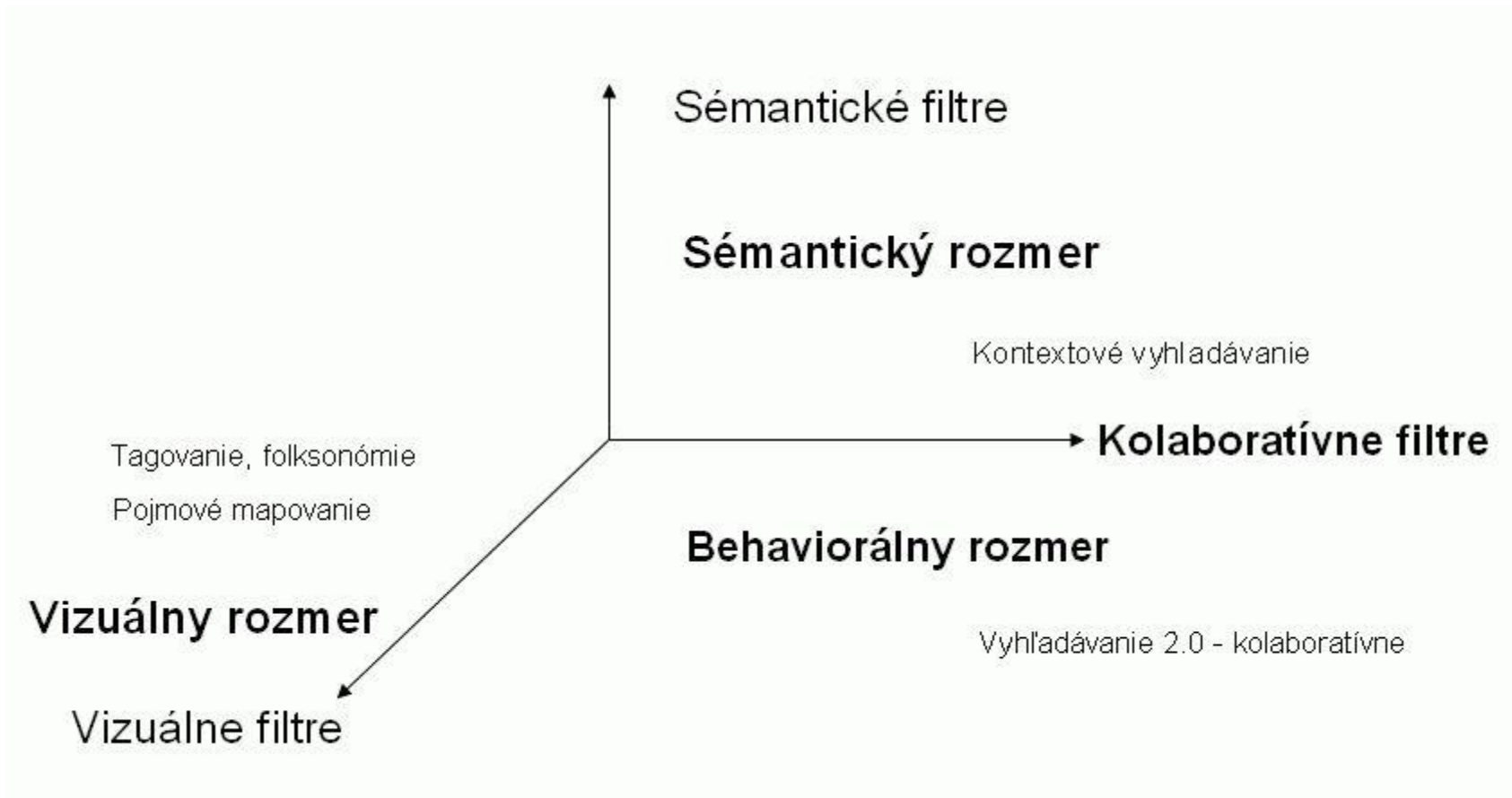
- Príklad spracovania nástrojov informačnej ekológie:
  - Pojmové mapy
  - Slovník
  - Nástroj modelovania:
    - C-maps



# Informačná ekológia



# Model ekologických informačných stratégií

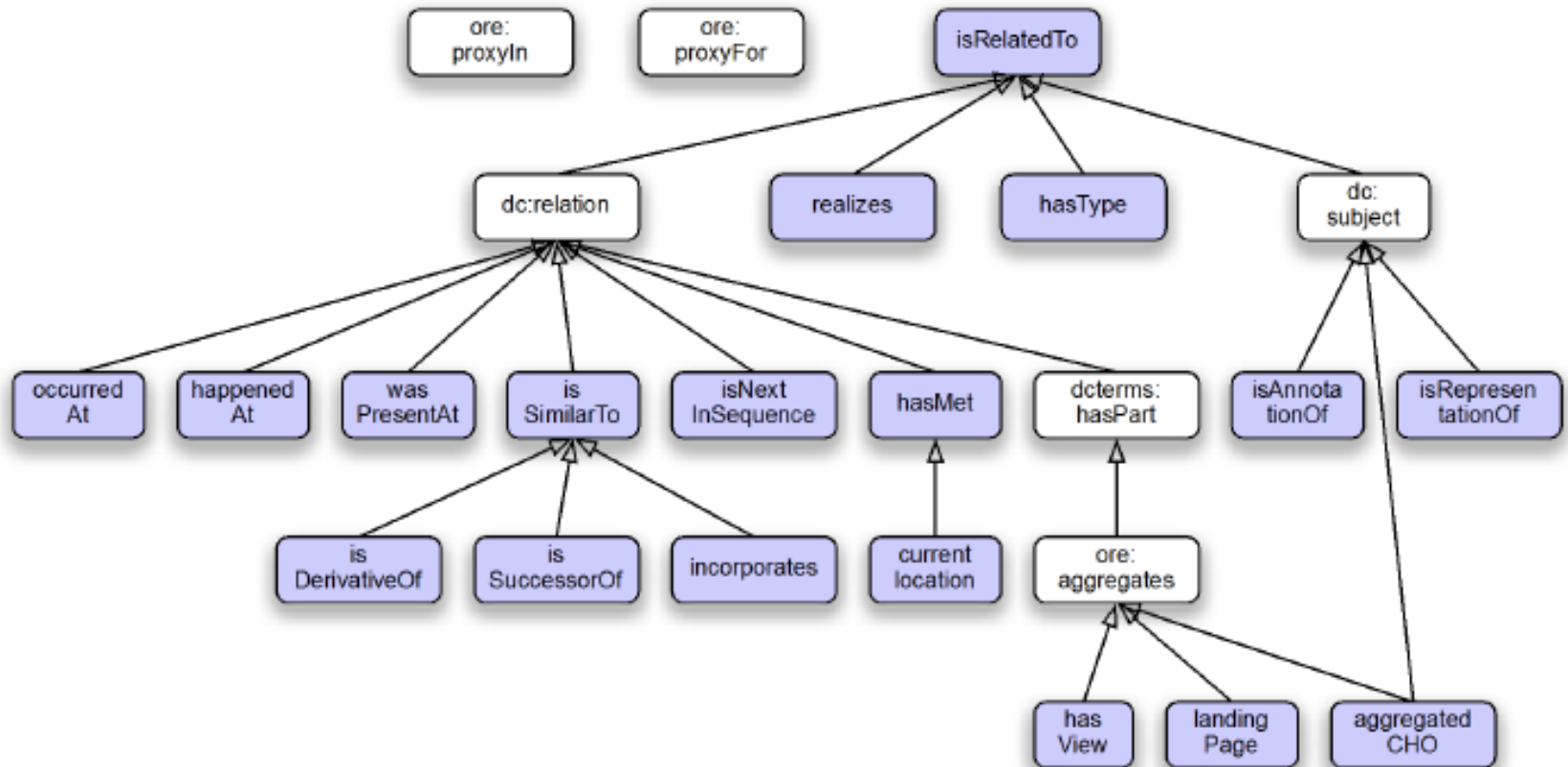


# Ekologické informačné stratégie

- Hľadanie filtrov v informačnom prostredí
  - Sémantika
  - Kolaborácia
  - Vizualizácia, organizácia poznania
- Filtre:
  - Systémové
  - Ľudské (kognitívne, afektívne, sociálne)

# Príklad – dátový model Europeana

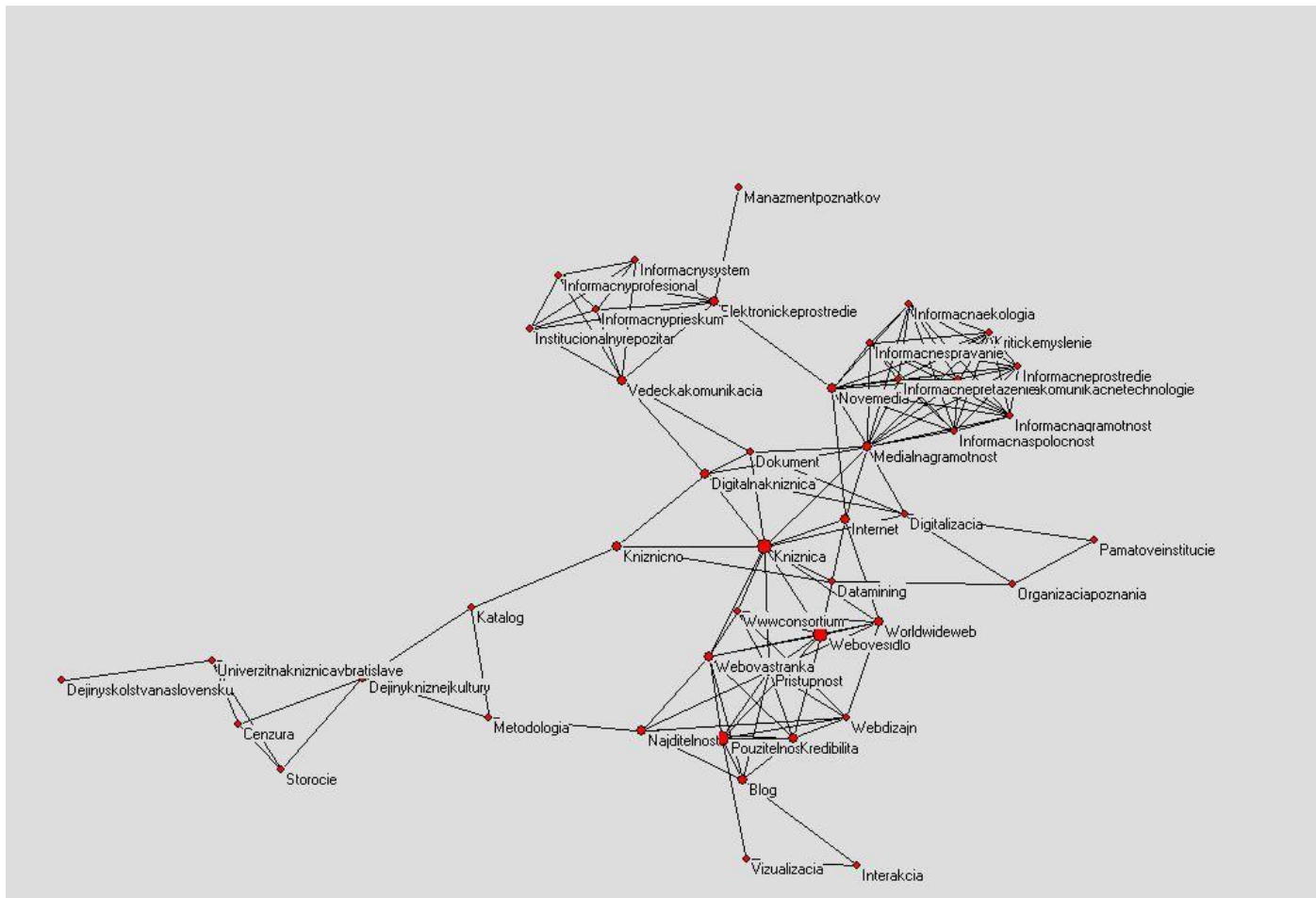
Europeana Data Model V. 5.2.1



# Nový prístup k pojmovému modelovaniu

- Využitie poznatkov výskumov informačného správania
  - *Stratégie: sieťovanie, kolaborácia*
- Sémantika
  - poznatky lingvistiky, logiky, semiotiky
  - *Stratégie: pridávanie kontextov, vizualizácie vzťahov, zlepšovanie reprezentácií*
- *Vizualizácie*
  - *Stratégie: konštruovanie významov z vizuálnych reprezentácií*

# Príklad – mapa tém záverečných prác



# Záver



- Využitie:
  - Personálny informačný manažment
  - Vytváranie ontológií, účinných nástrojov organizácie poznania
  - Viacnásobné využitie úspešných stratégií
- Smery výskumov
- Organizácia poznania:
  - *fazetové analýzy a triedenie prepojenie s jemnejšou pojmovou štruktúrou*
- Nové služby a produkty digitálnych knižníc



# Literatúra

- INGWERSEN, Peter, Järvelin, Kalervo. 2005. *The Turn. Integration of Information Seeking and Retrieval in Context*. Dordrecht: Springer, 2005. 442s. ISBN 10 1-4020-3850-X.
- STEINEROVÁ, Jela. 2005. *Informačné správanie. Pohľady informačnej vedy*. Bratislava, CVTI SR, 2005. 189s.
- STEINEROVÁ, Jela, Grešková, Mirka, Ilavská, Jana. 2010. *Informačné stratégie v elektronickom prostredí*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010. 192 s. ISBN 978-80-223-2848-7.
- STEINEROVÁ, Jela, Grešková, Mirka, Ilavská, Jana, Lányiová, Irena. 2010. *Informačné stratégie v elektronickom prostredí. Pojmové mapy a slovník*. CD-ROM. Bratislava: Stimul, 2010
- STEINEROVÁ, Jela, Grešková, Mirka, Šušol, Jaroslav. 2007. *Prieskum relevancie informácií: Výsledky rozhovorov s doktorandmi FiFUK*. Bratislava: CVTI, 2007. 150s.
- Definitions of the Europeana Data Model Elements. Version 5.2.1, 7/3/2011. Europeana v.1.0. European Union, E-ContentPlus, 2011. 57 s. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/econtentplus>
- SHNEIDERMAN, Ben. 2008. *Science 2.0*. [online ]. In: *Science*, Vol. 319, March 2008, p. 1349-1350. Dostupné na: <http://www.sciencemag.org>
- NARDI, B. A., O'Day, V.L. 1999. *Information Ecologies: Using Technology with Heart*. Cambridge: MIT Press